

LENINA KAROĢS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNAK KOPS
1950. GADA 29. MARTA
Nr. 144 (5838)
6.
DECEMBRIS.
OTRDIENA.
1988. GADS
Maksa 3 kap.



Vera Filimonova (attēlā) strādā agrofirms «Krasnij Oktjabrj» Preiļu siera rūpnīcā par attīrīšanas iekārtu priekšnieci. Darbs ir atbildīgs, taču viņa ar pienākumiem galā tika nevainojami.

Vera Filimonova ir aktīva sabiedriskajā darbā. Rūpnīcas komunisti viņu jau vairākas reizes pēc kārtas ievēlējuši par partijas pirmorganizācijas sekretāri.

J. SILICKA foto

PADOMJU DZIMTENĒ

Pēc pieredzes

BARNAULA. Altajā sarīkoto ekonomisko mācību galvenais temats bija nomas darbuuzņēmuma teorija un prakse. Skolas solā sēdās rajona agrorūpnieciskās apvienības galvenie speciālisti, agrorūpniecības kombinātu un novada apvienību galvenie speciālisti un rentnieku kolektīvu vadītāji. Uz sagatavošanas centra bāzes izveidota starppagabalu skola, kurā apmācīs speciālistus no Baškīrijas un kaimiņpagabaliem. Ieguvuši nepieciešamās zināšanas apmēram 4 tūkstoši cilvēku pēc tam vadīs ekonomiskās mācības saimniecībās, pārstrādes uzņēmumos un lauku servisa sfērā.

Jaunajai ražai

ORDZONIKIDZE. Ziemeļosetijas melioratori rūpējas par mitruma uzpildīti augsne. Kalnu upju ūdens tiek novirzīts uz tām vietām, kur augsne radies mitruma

deficīts. Melioratoru brigādes apgādās ar ūdeni vairāk nekā 35 tūkstošus hektāru, kur audzēs lielākoties kukurūzu. Raža būs trīs reizes lielāka nekā neapūdotajās platībās.

Ar saimniecisku vērienu

KLAIPEDA. Z. Zemgulis un E. Ruškis kolhozā «Veivirža» audzējot bulļiņus, rentes fermā iegūst veselu kilogramu lielus dzīvsvāra pieaugumus. Galas centnera pašizmaksas fermeriem ir trīs reizes mazāka nekā saimniecībā kopumā. Kolhozs rentniekiem iznomājis arī 45 hektārus zemes, piešķirjis norakstītu traktorū, piekabī, inventāru un palīdzējis sagādāt mēslojumu un kombinēto lopbarību. Nomnieki ziemai sagatavojuši 70 tonnas pirmšķirīga siena.

TASS

Jauns LĻKJS rajona komitejas sekretārs

Komjaunatnes rajona komitejas 7. plēnuma darba kārtībā bija organizatorisks jautājums. Sakarā ar pāriešanu partijas darbā plēnumam atbrīvoja Volde-māru Vilcānu no LĻKJS rajona komitejas pirmā sekretāra pienākumiem.

Sekretāra amatam kandidātūras apsprieda un savus priekšlikumus izteica turpat visas rajona uzņēmumu, saimniecību un skolu komjaunatnes organizācijas. Rajona komjaunieši pirmā sekretāra amatu vēlējās uzticēt LĻKJS rajona komitejas trešajam sekretāram A. Staužam, otrajam sekretāram I. Derjaginam. Preiļu 1. vidusskolas skolotājam E. Mukānam, Livānu stikla fabrikas komjaunatnes pirmorganizācijas sekretārei L. Boriss.

Savas kandidatūras LĻKJS rajona komitejas pirmā sekretāra amatam noņēma I. Derjagins, E. Mukāns un L. Boriss.

LĻKJS rajona komitejas pirmā sekretāra vēlēšanas notika, balsojot atklāti par A. Stauža kandidatūru. Komjaunieši lūdz, lai kasdēģis izklāsta, savas darbības laikā, kā viņš ir nodarbojies. A. Staužs sacīja, ka par vienu no galvenajiem sava turpmākā darba vadmotīviem (sekretāra posteni) viņš uzskata darbu, kas virzīts uz to, lai likvidētu pēdējos gados radušos plašus starp komjaunatnes vadošajiem orgāniem un ierindas komjauniešiem.

Vēlēšanās nebija agrākās «vienotības», kad visi balsoja «par». Un tomēr vairums komjaunatnes rajona komitejas 7. plēnuma dalībnieku balsoja par to, lai par sekretāru turpmāk būtu Aivars Staužs. Viņš pēc izglītības ir pedagogs, ļoti nopietns cilvēks, komjaunatnes darbā sevi jau ir pierādījis.

Vairākiem komjaunatnes aktīvistiem piešķirti apbalvojumi. Nozīmīgi «VLKJS 70 gadi» saņēma M. Sruboks, L. Gailiņa, V. Dārziņa, J. Pastars, I. Peise-niece u. c., VLKJS Centrālās Komitejas Goda rakstu — agroapvienības «Preiļi» komjaunatnes pirmorganizācijas sekretāre R. Znotiņa.

Agroapvienība „Preiļi”: pirmie soļi

● Kolhozu, padomju saimniecību un citu agrorūpnieciskā kompleksa uzņēmumu pilnvarotie pielika punktu agroapvienības «Preiļi» nodibināšanai. Domu apmaiņas rezultātā izkristalizējās agroapvienības modelis, iespējamie valdes locekļi, vadošie darbinieki un speciālisti.

Par apvienības nolikuma izstrādāšanu un ieteikumiem plašu izklāstu sniedza agrorūpniecības apvienības priekšsēdētājs Viktors Korotkovs. «Sajā jautājumā sanāksmes dalībnieki, saimniecību pilnvarotie izteica vairākus priekšlikumus un ierosinājumus. Galvenie — par materiālo fondu un limitu sadali starp saimniecībām, par kolhozagrofirms «Krasnij Oktjabrj» un saimniecību attiecībām ar agroapvienību «Preiļi».

Priekšlikumus izteica padomju saimniecības «Rudzāti» direktors L. Spūlis, Kirova kolhoza priekšsēdētājs B. Laizāns, Leņina kolhoza priekšsēdētājs P. Barkovskis, kolhoza «Zelta vārpa» priekšsēdētājs V. Valters.

Par dažādu fondēto materiālu turpmāko sadali runāja partijas rajona komitejas pirmais sekretārs V. Solovjovs, rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs I. Vucāns un agroapvienības apvienības priekšsēdētāja vietnieks I. Jeršovs.

Būtiskākais iebildums, ko izteica saimniecību vadītāji, — līdz šim dažkārt pārkāpts sociālā taisnīguma princips. Rajonam atvēlētās atsevišķas mašīnas, citi deficīta resursi dažām saimniecībām tika iedalīti tieši no republikas Agrorūpnieciskās komitejas.

Par agroapvienības «Preiļi» galveno uzdevumu jābūt saimniecību nodrošināšanai ar visa veida materiāliem, fondiem, modernu tehniku un tehnoloģiju, konsultācijām nozaru attīstībai, uzsvēra sanāksmes dalībnieki.

Pilnvaroto sanāksme, apspriežot apvienības struktūru un izdevumus štatu un aparāta uzturēšanai, izteica vairākus priekšlikumus, piemēram, — štatu sarakstos ieviest otru atbrīvoto priekšsēdētāja vietnieku ražošanas jautājumos.

Jau informējām, ka par agroapvienības «Preiļi» priekšsēdētāju tika ievēlēts V. Korotkovs.

Valdes sastāvs ir šāds: P. Barkovskis — Leņina kolhoza priekšsēdētājs, N. Leonovs — Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskās vidusskolas direktors, V. Valters — kolhoza «Zelta vārpa» priekšsēdētājs, J. Stikāne — M. Gorkija kolhoza priekšsēdētāja, S. Nesteronoks — «Lauktehnikas» rajona apvienības pārvaldnieks, V. Haritonovs — starpsaimniecību celtniecības organizācijas priekšsēdētājs, V. Korotkovs — agroapvienības «Preiļi» priekšsēdētājs, J. Romāns — 21. Preiļu PMK priekšnieks, H. Veikšāne — agroapvienības «Preiļi» galvenā zootehniķe, L. Spūlis — padomju saimniecības «Rudzāti» direktors, I. Jeršovs — agroapvienības «Preiļi» priekšsēdētāja vietnieks.

Agroapvienībā «Preiļi» strādās 32 vadošie speciālisti.

Notika agroapvienības «Preiļi» valdes sēde. Par priekšsēdētāju ievēlēja I. Jeršovu, par vietnieku ražošanas jautājumos — A. Ostrovski, par galveno agronomu — J. Kivlenieku, par galveno zootehniķi — H. Veikšāni, par galveno ekonomistu — E. Ancānu, par galveno finansistu — I. Indrikovu, par galveno ekonomistu darba algu un cenu veidošanā — G. Dinveiti, par galveno inženieri melioratoru — J. Blūzmu, par galveno grāmatvedi — V. Lazdāni, par galveno revidentu grāmatvedi — A. Kokinu, par kapitālās celtniecības nodaļas priekšnieku J. Kokinu, par kadru nodaļas priekšnieci — V. Vucāni, par neatbrīvoto priekšsēdētāja vietnieku mehanizācijas jautājumos — S. Nesteronoku, par tehnikas uzraudzības priekšnieku S. Reini.

Agroapvienības «Preiļi» dibināšanas sanāksmē nepiedalījās kolhozagrofirms «Krasnij Oktjabrj» pilnvarotie.

A. ILJINA

Saruna par komjaunatnes nākotni

30. novembrī rajona vispārīglokošo skolu skolēnu komjaunatnes pirmorganizāciju sekretāru delegācija, kuras sastāvā bija Livānu 1. un 2. vidusskolu komjaunatnes pirmorganizāciju sekretāres Ruta Mālniece un Jelena Novikova un Preiļu 1. vidusskolas komjaunatnes pirmorganizācijas sekretārs Jānis Dzenis, devās uz LĻKJS CK, lai izteiktu savus priekšlikumus LĻKJS skolu komjaunatnes darbības programmai.

Iepriekš priekšlikumi tika apspriesti skolēnu komjaunatnes organizācijās, skolu pedagoģiskajos kolektīvos. Lai izstrādātu rajona skolu komjaunatnes organizāciju darbības programmu, skolu komjaunatnes pirmorganizāciju sekretāri bija pulcējušies 22. novembrī. Tad arī izkristalizējās priekšlikumi, ar kuriem devāmies uz Rīgu.

Komjaunatnes CK mūs uz sarunu gaidīja LĻKJS CK sekretārs Andris Bērziņš. Sākumā mēs uzzinājām, kā darbs pie skolu

komjaunatnes darbības programmas izstrādāšanas virzās republikā, kādas ir grūtības.

Diemžēl pagaidām visi priekšlikumi vairāk attiecas tikai uz komjaunatnes turpmākās darbības mehānismu, kas pārsvarā saistās ar saimnieciska un izklaidējoša rakstura pasākumiem (talku organizāšana, atpūtas vakaru rīkošana utt.). Grūtāk ir ar komjaunatnes kā politiskas organizācijas darbības programmas noteikšanu.

Tas laikam ir daļēji izskaidrojams ar to, ka tikai savas pastāvēšanas pirmajos gados komjaunatnei bija jādarboties kā politiskai organizācijai. Tad tiešām komjaunatne bija liels politiskais spēks.

Par politisku organizāciju komjaunatne atkal kļuva gandrīz pēc 50 gadiem ilga pārtraukuma — 1986. gadā pēc VLKJS XX kongresa. Tas ir — laikā, kad komjaunatne atradās uz kritiskās robežas, kad liela daļa jauniešu bija zaudējuši ticību komjaunat-

nei, kad demokrātiskais centrālisms jau bija ieguvis «birokrātiskā centrālisma» nokrāsu, kad bija radušās milzīgas plaisas starp organizācijas demokrātisko un valdības birokrātisko raksturu, kad radās pretrunas starp jaunatnes tieksmi pēc jaunā un vecajam darba formām.

Saruna par to, kā komjaunatnei darboties kā politiskai organizācijai, ir tikai sākusies. Pašlaik darbs rit pilnā sparā. Mēs aicinām visus, kam ir kādas idejas, dalīties tajās, izteikt savus priekšlikumus. Mēģinājumu reformēt komjaunatni «no augšas», aparāta spēkiem, ir bijis ne mazums. Taču tikai tā komjaunatnes organizācijas struktūra un darbības programma būs dzīvotspējīga, kuru būs izveidojusi pati jaunatne demokrātiskā ceļā.

A. STAUZS,

LĻKJS rajona komitejas pirmais sekretārs

• Sarīkot «apaļo galdu» ekoloģijas jautājumos ierosināja atklātā vēstule, kuru rajona galvenajam sanitārajam ārstam adresējusi Līvānu pilsētas padomes veselības aizsardzības un sociālās nodrošināšanas pastāvīgā komisija. Bez galvenā sanitārā ārsta V. MIŅINA sarunā piedalījās komisijas locekļi I. VAISĻA, N. JAKOVĻEVA, V. MEŅKOVSKIS, M. ČURIŠKA un I. GRAUZIŅA, kā arī Valsts ūdeņu uzraudzības dienesta inspektors V. KIREJS, Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas galvenais inženieris J. LIEPA, būvmateriālu un konstrukciju kombināta galvenā inženiera vietnieks K. VILCĀNS, Līvānu pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniece V. LEINE un partijas rajona komitejas rūpniecības un transporta nodaļas vadītājs N. PAVLOVSKIS.

No vēstules: «Pildot savus deputātu pienākumus, esam nonākuši pie slēdziena, ka rajona sanitārais dienests pilnībā neizmanto tam piešķirto varu, nesīdā ar pilnu atdevi, bet aprobežojas tikai ar faktu konstatēšanu». Vai tas tiešām ir tā? Vēstulē izvirzīto jautājumu apspriešana, šķiet, zināmā mērā dos atbildi arī uz šo jautājumu.

Deputātus interesēja šādi jautājumi.

1. Ko sanitāri epidemioloģiskā stacija darījusi, lai uzlabotu ekoloģisko situāciju Līvānos, un ko tā plāno paveikt turpmāk?

V. Miņins. Kā jau es teicu, republikā ir specializēti dienesti, kas kontrolē ekoloģisko situāciju un ir iekļauti Valsts dabas aizsardzības komitejas sastāvā. Tā ir Latvijas republikāniskā hidro-meteoroloģijas un dabas vides kontroles pārvalde, kura seko atmosfēras piesārņotības pakāpei, un Valsts ūdeņu uzraudzības dienests, kurš kontrolē ūdens krātuvju stāvokli un uzrauga objektus, kas tās piesārņo.

Tomēr tas nenozīmē, ka SES izvēlas risināt ekoloģiskās problēmas. Kopā ar prokuratūru esam veikuši pasākumus, lai Līvānu stikla fabrikas šķirts iecirknis samazinātu piesārņojumu izdalīšanos, piemērojām soda sankcijas uzņēmuma bijušajam galvenajam inženierim. Veicam citu Līvānu uzņēmumu izdalīto toksisko atkritumu uskaiti. Šogad SES aizliedza investēt uz izgāztuvī duļķes, kuras bija izkrājušās sadzīves pakalpojumu kombināta ķīmiskās tīrītavas mašīnās, kā arī galvaniskās duļķes no būvmateriālu un konstrukciju kombināta. Sakarā ar to, ka pastāvīgi tiek pārkāpti sūkņu stacijas iedarbināšanas termiņi, esam pieņēmuši attiecīgus lēmumus. Sūkņu stacijas uzdevums ir pārsūknēt uz attīrīšanas iekārtām netīros notekūdeņus, kas nāk no pirts, veļas mazgātavas un ķīmiskās tīrītavas. Ja līdz šī gada 20. decembrim tas netiks paveikts, minētie objekti tiks slēgti, kā tas norādīts mūsu lēmumos.

Savā redzeslokā paturam arī eksperimentālo biokīmisko rūpniecību, kura tāpat izdala kaitīgas vielas. Esam izvirzījuši šim uzņēmumam stingru noteikumu: ja filtrācija arī turpmāk nebūs pietiekami efektīva, obaltumvielu un vitamīnu koncentrāta izmantošanu vajadzēs aizliegt.

Savā darbā SES cieši kontakta ar republikānisko hidro-meteoroloģijas un dabas vides kontroles pārvaldi. Mēs regulāri informējam pārvaldi par visiem piesārņojumiem, kurus tā vēl nav konstatējusi, un darīsim to arī turpmāk.

2. Kad beidzot slēgs eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas

otro ceļu, kurš visvairāk piesārņo gaisu? Ja runājam par uzņēmuma produkciju kopumā, vai jums nešķiet, ka tā, ar gaļas un piena produktiem nokļūstot cilvēka organismā, kaitē viņa veselībai?

V. Miņins. Saskaņā ar hidro-meteoroloģijas un dabas vides kontroles pārvaldes datiem otrā ceļa izdalītās vielas (organiskās skābes) nepārsniedz pieļaujamo koncentrāciju. Tādēļ ne minētā pārvalde, ne arī mēs neesam izvirzījuši jautājumu par ceļa slēgšanu. Zinu tikai to, ka rūpnīcas vadība plāno slēgt otro ceļu 1990. gadā.

J. Liepa. Tā tas ir: ceļš ir vecs, tādēļ arī rodas visas neļāmes, tai skaitā arī lēmums par tās slēgšanu. Grūtības būs — ražošanas apjomus mums neviens samazināt neļaus. Ekoloģiskajā ziņā mūs tomēr daudz vairāk uztrauc pirmais ceļš. Teorētiskie aprēķini rāda, ka šis ceļš atmosfērā izdala tik daudz obaltumvielu un vitamīnu koncentrāta, ka pieļaujamā norma tiek pārsniegta 14 reizes. Mums gan ir nodoms — šo ekoloģisko problēmu izdarīt mērījumus. Esam jau saņēmuši uztveršanas standartiekārtu, kuru uzstādīsim līdz šī gada beigām. Ceram, ka tas mums nodrošinās nepieciešamos parametru.

Tagad par jautājuma otro daļu. Veicot ikgadējās pārbaudes, Zinātņu akadēmijas Bioloģijas institūta speciālisti nav konstatējuši ne lopu krišanas faktus, ne arī kādas citas negatīvas bioloģiskas parādības, kam varētu būt saistība ar mūsu produkcijas lietošanu. Pat vēl vairāk: lizīnu eksportē Japānā, arī ASV, pastiprināti interesēties par tā ražošanu sākušas Skandināvijas valstis. Cik esmu uzņēmīgs, lasot speciālo literatūru, pieprasījums nēc lizīna aug visā pasaulē. Runa ir par tā sabrātīgu, pareizi dozētu pielietošanu.

3. Pēc kādiem rādītājiem un kritērijiem SES vadījās, dodot savu piekrišanu lielpanelu mālbūves ceļa celtniecībai Līvānos?

V. Miņins. Šī gada jūlijā pie manis kā jaunbūvējamā objekta vietas izraudzīšanas komisijas locekļa griezās pārstāvji no institūta, kurš izstrādā topošā ceļa tehniskos aprēķinus un pamatojumu. Pamatojoties uz esošajiem

normatīvajiem dokumentiem par vietas ierādīšanu celtniecībai, ņemot vērā attālumus, kas šķir sanitāri aizsargājamo zonu no dzīvojamā masīva, kā arī valdošo vēju virzienu, balstoties uz aprēķiniem par apkārtējās vides aizsardzību, es neiebildu pret šī ceļa celtniecību.

M. Čuriška. Kā jūs varējāt necelt iebildumus, zinot ekoloģisko situāciju kopumā?

V. Miņins. Iespējams, ka savu piekrišanu izteicu priekšlaicīgi, tādēļ slēdziena pieņemšana atlikta uz vēlāku laiku, kad situācija būs izpētīta pilnībā.

V. Miņins. Rajonā izveidota agroķīmiskā laboratorija, kuras funkcijas tad arī ir kontrolēt nitrātu saturu lauksaimniecības produktos. Kas attiecas uz SES, mēs veicam periodiskas pārbaudes, kuru rezultātā aizliedzām realizēt, piemēram, arbūzus, kāpostus. Ar to vien, protams, nebūt nepietiek. Arī rajona patērētāju biedrību savienībā būtu jābūt savai laboratorijai, kuras pārziņā būtu veikali, tirgi.

I. Vaišļa. Par to, cik operatīvi un rezultatīvi strādā kontroles orgāni, pārliecinājamies savā pašā bērnudārzā. To, ka kāposti ir «pārbagāti» ar nitrātiem,

būvmateriālu un konstrukciju kombināts un 21. PMK, novada caur attīrīšanas iekārtām neizgājušos notekūdeņus.

J. Liepa. Pašlaik Līvānu PMK veic attīrīšanas iekārtu paplašināšanu. Sagaidāms, ka šogad darbu apjoms sasniegs 0,7 miljonus rubļu. Ja celtniekus no šī darba neatstādīs un darbu apjomus no plāna neizslēgs, attīrīšanas iekārtu paplašināšanu (tai skaitā arī kolektora ierīkošanu) paredzēts pabeigt 1992. gadā. Tā rezultātā šo iekārtu jauda palielināsies par 4 tūkstošiem kubikmetru dienakti.

V. Kirejs. Nebūtu slikti, ja pilsētas varas orgāni zainteresētos par individuālo apbūvi Dubnas krastā. Pilnīgi iespējams, ka tur varēs atrast kādu «slepenu» kanalizāciju, kura novadīta tieši uz upi. Būtu ieteicams pievērst uzmanību arī jaunajai ielai pilsētas automašīnu uzpildes stacijā rajonā — arī tur, šķiet, ne viss ir tā, kā vajadzētu būt.

Kas palīdzēs reāli?

• LAIKRAKSTA «LEŅINA KAROGS» REDAKCIJAS «APALĀIS GALDS»

4. Cik ekoloģiski tīrs ir būvmateriālu un konstrukciju kombināta galvanizācijas iecirknis?

K. Vilcāns. Šī ražotne pie mums ir salīdzinoši jauna. Atkritumus, kuri satur kaitīgas vielas (to nav vairāk kā viens kubikmetrs ceturksnī), uzkrājam speciālā konteinerā. Mums radusies doma izmantot šos atkritumus lietderīgi — attiecīgi apstrādātus pievienot tos māla masai, no kuras ražo kļeģeļus.

V. Kirejs. Un tomēr šo ražotni jūs esat atvēruši «kontrabandas» ceļā: inspekcija līdz pat šim laikam nav iepazīsinājusies ar laboratorijā izdarītām analizēm, un iecirkņa darbs mums vēl būs jāpārbauda.

5. Kas tiek darīts, lai mūsu upes un ezeros neiekļūtu lopu fermu notekūdeņi, herbicīdi, minerālmēsli? Vai nitrātu saturs lauksaimniecības produktos tiek noteikts regulāri un cik šie mērījumi ir objektīvi?

V. Miņins. Mūsu pienākums ir arī kontrolēt indīgo ķīmikāliju uzglabāšanu un izmantošanu. Kas ir darīts? Konstatējumi, ka kā šogad vien esam aizļēguši ievest indīgās ķīmikālijas divās rajona saimniecībās. 15 amatpersonas esam sodījuši ar naudas sodiem. Noskaidrojuši, kādas ir iespējas izsēt minerālmēslus no lidmašīnām, esam atļāvuši šādi mēstot tikai 11 laukus 5 saimniecībās. Apstrādāt laukus ar pesticīdiem aizliedzām vispār.

V. Kirejs. No piērdzes zinu, cik grūti ir aizliegt. Lauksaimniecības darbinieki uzskata mūs gandrīz vai par tautas ienaidniekiem, kuri traucē īstenot Pārītas programmu. Kad mēs beidzot sapratīsim, ka minerālmēsli, un it īpaši indīgo ķīmikāliju, pielietošana lauksaimniecībā ir ar likumu atļauta ekoloģiska diversitāte! Ik gadus sūtām vēstules partijai rajona komitejas pirmajam sekretāram, rajona izpildkomitejas priekšsēdētājam. Taču lidmašīnas kā lidojušas, tā arī turpina lidot. «Nomēlojot» pie viena arī mežus un upes, un melioratīvīve grāvji aizplūdinā uz ūdenskrātuvēm indīgas vielas, kas nonāvē visu dzīvo.

Esam precīzi konstatējuši, ka pēc minerālmēsļu izsēšanas no lidmašīnas nitrātu saturs ūdenī krietni vien palielinās.

mums paziņoja tikai tad, kad mēs jau bijām tos apēduši...

V. Kirejs. Paplašināt speciālo laboratoriju tīkli — tas principā nebūtu slikti. Bet vai tās nekļūs par tādiem kā greizajiem spoguļiem, nokļūstot resoru pakļautībā? Tāpat acīmredzot jāizvirza jautājums par to pilnīgu atbrīvošanu no rajona pakļautības.

6. Cik reāla ir iespēja jau nākamvasar peldēties Dubnā un Daugavā?

V. Kirejs. Sākumā paskaidrošu, «kas ir kas». Ūdeņu aizsardzības orgāni kontrolē ūdens ķīmisko sastāvu ūdenskrātuvēs. Pie tam to sistemātiski dara arī hidro-meteoroloģiskais centrs. Mēs savukārt izdarām vienreizējās analīzes. Ūdeņu bakterioloģiskais sastāvs — tā ir Veselības aizsardzības ministrijas prerogāta.

Ko varu teikt par Preiļu rajona upēm? Ķīmiski visvairāk piesārņotas ir Preiļupe un Feimanka. Par to «jāpateicās» Preiļu pilsētai, Suvorova kolhozam «Tauris», kuri novada šajās upēs netīros notekūdeņus. Dubnā ūdens ķīmiskais sastāvs nepārsniedz pieļaujamo koncentrāciju un nemainās vairākus gadus pēc kārtas. Tas pats sakāms arī par Daugavu. Bet peldēties šajās upēs ir bīstami to ūdeni bakterioloģiskā sastāvā dēļ. Ceru, ka attiecīgie resori informēs iedzīvotājus par tālākām iespējām izmantot šo rajona divu lielāko upju ūdens resursus.

Gribētos, lai visi klātesošie, un pirmām kārtām deputāti, pievērstu pastiprinātu uzmanību, lūk, kam, ir zināms, ka Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas attīrīšanas iekārtas savas projekta jaudas jau izsmēlušas, un milzīgās netīro notekūdeņu straumes, kuras, starp citu, nāk arī no pašas biokīmiskās rūpnīcas, izved no ierindas jau tāpat pārslogotās attīrīšanas iekārtas. Bez tam biokīmiki, alkдами samazināt status, manuprāt, ir pārcenkušies: septiņu operatoru vietā attīrīšanas iekārtās palicis strādāt tikai viens. Uz mūsu pieņūtiņajiem aktiem uzņēmums ne reaģē.

Bez tam esam fiksējuši ne mazāk kā sešus gadījumus, kad citi Līvānu uzņēmumi, tai skaitā

PĒCVARDA VIETA. Atzišos, ka divas stundas ilgā saruna Līvānu pilsētas izpildkomitejā atstāja divējādu iespaidu. Protams, ir labi, ka deputāti ceļ trauksmi un ka ekoloģiska rakstura sarunas pie «apaļo galda» beidzot ir notikušas. Un notikušas tieši Līvānos — tur, kur elpot grūti jau no paša agra rīta, kur mašīnu dunona dažbrīd ir tāda, ka vai aosis jāspiež ciet, kur no Dubnas nāk tik šķebinošs aromāts...

No otras puses — mani uz-mācīgi neatstāj kāda doma: sak-parunājāmieš un izklīdam. Lī-m gan mūsu «apaļais galds» būtībā-taču nēmaz nevarēja pieņemt kādu konstruktīvu lēmumu, un-tādu uzdevumu mēs arī sev ne-izvirzījām. Tomēr no visa šeit dzirdētā dēvē tāda kā bezspēci-ba, tāpat arī bezbejas sajūta. Daudzējādā ziņā tā tas ir tādēļ, ka pilsētā (un arī rajonā) nav dienestu, kas pastāvīgi novērotu atmosfēru, zemi, ūdeni. Un atse-viški pie «apaļo galda» izskanē-jušie izteikumi liek šaubīties par-gadu dienas... un, iz-ņēmts kurss-uz zonālo formējumu izveidošanu. Kaut gan mēs jau zinām, pie kā reizumis noved koncentrācija, tai skaitā arī eko-loģisko dienestu koncentrācija: kā mēdz teikt, priekšnieks tālu, bet dievs augstu. Uzdot pildīt šo vitāli svarīgo uzdevumu tikai «zajajām» un «zīlajām» patrolām pašreizējā laikā posmā ir vairāk nekā nepietīni.

Bet kādam taču vajadzētu sa-dzirdēt līvieņu palīgā saucie-nus, dalīties viņu satraukumā un A-pats galvenais, reāli palīdzēt. Vienalga kādiem līdzekļiem: ar pārliecinātību, naudas sodiem, ar kaitīgo ražotņu slēgšanu. Pā-rāk ilgi esam elpojuši sodrējiem pilnu gaisu un peldējušies netī-rās upēs. Pārāk ilgi esam atbil-dējuši viens otram ar pieklājīgu atraktīšanos. Un esam klusēju-ši par galveno — par to, ka paši vien esam noveduši savu apdzīvojamo vidi, kā saka, līdz galējai robežai. Sodien esam sā-kuši runāt vienā balsī — lai vis-maz kaut cik uzspodrinātu savu morāli. Bet ar to vien ir pār-maz. Pienācis laiks izdarīt arī fizisku attīrīšanos.

Pie «apaļo galda» bija

I. KOROLOVA

Uzmanību: interesanta pieredze

Nomnieki atjauno ciemu

Nomniece, bijusī ārste Irina Djomina, kas ar savu vīru Sergeju ieradusies Novgorodas apgabalā nomalajā saimniecībā no Maskavas, parakstīja teliņiem... adatu terapiju. Tā bija nevis jaunās medicīnas iedomas, bet gan pēdējais līdzeklis, par kuru iz-šķīrās nomnieki. Medicīna noteik-tās procedūras, ko viņi paši arī izdarīja, palīdzēja, viņos un sli-mniekiem, kā arī atjaunoja sli-mnieku veselību, un viņi šobrīd dzī-vo priekšējā, pilnībā atjaunotā ciemā. Pirmo reizi Valdājas sovhoztehnikumā nebija nobeigušos lopu.

Iznomādami fermu Novotroicu ciemā, Djomini apņēmas izau-dzēt 239 bullīšus. Protams, ne

jau visu viņi tūlīt prata. Sāku-mā Sergejs devās pēc pieredzes uz kaimiņu rajonu, studēja zoo-tehnisko literatūru. Nopietna at-tieksme pret darbu un darba mīlestība nevarēja neietekmēt galarezultātus. Nomnieku aprū-pēto jaunlopu vidējais svāra pie-augums pēdējos sešos mēnešos ir 742 gramu diennaktī. Viena centnera gaļas pašizmaksa nom-niekiem ir divas reizes zemāka nekā saimniecībā.

Izskaidrodamis jauno nomnie-ku panākumus, sovhoztehnikuma galvenais ekonomists V. Kuzne-covs aprobežojās ar vienu frāzi:

— Nomnieki proti skaitīt izde-vumus.

Patiešām, jau vasarā viņi pa-ņēma uz nomu 22 hektārus ar daudzgadīgu zāli apsētās platī-bas un traktoru, iegādājās ben-zīna plaujmašīnu. Bullīšiem bija vajadzīga zālā papildbarība. Arī pārējā zāle negāja zudumā.

Fermā plānota kapitālā re- konstrukcija, kas ļaus palielināt ganāmpulku un uzlabot darba apstākļus. Dzīvsvāra pieaugumu fermeri saista ar augstas kvali-tātes lopbarību. Taču pagaidām nākas pirkt padomju saimniecī-bā lopbarību, kas ir tālu no la-bākās kondīcijas. Turklāt tā nē-nāk ar atlaidi. Nomnieki ierosī-nāja diferencēt samaksu par lopbarību atkarībā no tās kvali-tātes. Padomju saimniecība pie-šķīra 400 hektārus zemes.

TASS korespondents

Vēstures sējumi pieejami

Igaunijas vēsturnieku dzīvē, kā viņi paši atzīst, ienācis notikums, ko var pamatoti uzskatīt par profesijas svētkiem — sa-nēmta atļauja piekļūt tūkstošiem ārkārtīgi vērtīgu arhīvu materiā-lu, bez kuriem nebija iespējams radīt nopietnus darbus par re-publikas sociālo un politisko vēs-turi. Tagad viņiem pieejami, piemēram, Igaunijas buržuāzi-skās republikas laika materiāli — pētnieki var izmantot valsts kancelejas un prezidenta kance-lejas, tiesu, iekšlietu un ārlietu ministriju, policijas iestāžu, tai skaitā politiskās policijas, kā arī vēstniecību, konsulātu, Igaunijas un ārvalstu korporāciju dokumen-tus un atsaukties uz tiem.

Atceļt arī ierobežojumi attie-cībā uz tā laika valstsvīru un sa-biedrisko darbinieku personisko fondu izmantošanu. Zinātnieki ķerušies pie liela darba, lai, balstoties uz direktoriju, cietumu un policijas iestāžu materiāliem, izpētītu fašistiskās okupācijas laiku.

Vēsturnieku optimismu vairo arī rezultāti, ko devusi VFR federālā kanclera Helmūta Kola vizīte Padomju Savienībā, kuras laikā tika pieņemts lēmums sarī-kot divpusējas sarunas par Rēve-les (Tallinas) pilsētas arhīva at-došanu. Otrā pasaules kara laikā šis arhīvs tika aizvests uz Vāciju.

LATINFORM — TASS

Polemiskas piezīmes

Par ko strīdamies?

Nolēmu izteikt savas domas starpniecīgā attiecībā jautājuma, jo tas ar katru dienu kļūst aizvien spriegotāks.

Pēc tautības esmu krievs, tomēr saprotu un atbalstu latviešus, kuriem rūp savas tautas problēmas. Un otrādi: neizprotu, kālab tik pasīvi sabiedriskajā dzīvē ir ļoti daudzi krieviski runājošie iedzīvotāji. Ja viņi aktīvāk iesaistītos Latvijas Tautas frontes izveidošanā un darbībā, iespējams, šī pārbūve atbalstošā kustība būtu izveidusies no daudziem pārpratumiem un novirzēm.

Un vispār — daudzējādā ziņā mums būtu jāmācās no latviešu tautas, kura, neraugoties uz sarežģīto vēsturi, pratusi saglabāt līdz mūsu dienām savu savdabīgo kultūru. Mēs turpretī to esam pazaudējuši pavisam. Piemēram, Līvānos jau daudzus gadus nav neviena krievu dramatiskā pulciņa, kora utml. Kultūras nama vadība, lai arī ne sevišķi bieži, tomēr uzaicina viesos arī krievu aktieru kolektīvus. Bet, atnākot uz teātri vai koncertu, kauns sēdēt zālē — reti ir tie gadījumi, kad skatītāji aizpilda vismaz pusi šīs telpas. Latviešu publikai adresēto izrāžu laikā brīvu vietu zālē praktiski nav.

Un latviešu tautas attieksme pret mirušajiem. Nekur neesmu redzējis tik skaisti sakoptas kapos kā Latvijā. Arī daudzās ceremonijās te norit emocionāli. Tai pašā laikā latvieši (tai skaitā radošā inteliģence) necienīgi izturas pret krieviski runājošiem iedzīvotājiem. Tas izpaužas kaut vai šādi: populārie ansambli koncertos krievu valodā nedzied gandrīz nevienam dziesmu. Ja kāda dziesma tomēr izskanētu krieviski, tad arī krievu valodā runājošie skatītāji izrādītu cieņu latviešu aktieriem, viņu talantam.

Latviešu valodas ir vien vienīgs, kas vienot, ne nacionālistu, ne sovīnistu, ir pilnīgi vienai, kādā valodā runā viņa padotie. Galvenais — lai viņi būtu labi darbinieki. Tas īpaši attiecināms uz uzņēmumiem, kolhoziem un sovhoziem, kur vērojams ikdru trūkums.

Ja pareizi risinātu demogrāfisko un valodas politiku un uzlabotu latviešu valodas mācīšanu jau bērnudārzos (kur bērniem obligāti jābūtu iedalītiem speciālās grupās), tad skolas, pat šķiršanās vārdos skolās, pastāvot pašreizējam valodu apguves līmenim, sagatavotu jauniešus, kuri labi zinātu latviešu valodu. Bet tā obligāti jāzina mums visiem.

Uzspiesta un sastepta latviešu valodas kā valsts valodas ievie-

šana neko labu nedos. Pārlika steiga ir kaltīga ikvienā darbā, bet tik smalkā un pedantiskā darbā kā valodas apguve tā ir divkārt kaltīga.

Manuprāt, ieviest kārtību vispirms tomēr vajadzētu ekonomikā, lai gan tas nav nemaz tik viegli. Pirmām kārtām tāpēc, ka gadiem ilgās visas tautas nīvēšanas politikas dēļ, kā arī atrodoties uz nabadzības līmeņa, esam izaudzinājuši jau ne vienu vien dikdienu paaudzi, proti — cilvēkus, kuri baidās gan no fiziskā, gan no garīgā darba un ir spējīgi tikai patērēt jau gatavo. Šādi cilvēki ir sabiedrības parazīti (alkoholiķi, lieķēži, utt.).

Kā tagad panākt, lai laukos atgrieztos istie zemes saimnieki? Vai to izdarīt palīdzēs nomas un pārējie darba līgumi? Uz šo jautājumu atbildēt nevaru. Baidos, ka pat tad, ja gan zemi, gan tehniku tās apstrādei mums dotu mūžīgā lietošanā, tik un tā neatrastos pietiekami daudz cilvēku, kuri vēlētos sākt saimniekot, ieviest kārtību un beidzot pabarot republikas iedzīvotājus.

Kurš vainīgs, ka esam līdz tam nonākuši? Pēc manām domām vainīgi ir ne tikai krievi. Nedaudz vainīgi esam mēs visi, jo esam pieraduši būt par «verģiem». Vainīga ir gan krievu tauta, kura lāvās Stalīna un Brežņeva vadībā, gan latviešu tauta, kura padevēģi panesa dažādu «ienācēju» valdīšanu, gan citas tautas. Tagad mēs dārgi par to visu maksājam. Mēs tik ļoti esam pieraduši «neizlikt», ka gandrīz ikvienā kolektīvā tāds cilvēks, kurš saka taisnību acīs un karo par kopējo lietu, arī tagad tiek uzskatīts par jocīgu, un vairumā gadījumu viņš negūst atbalstu.

Mūsu kopējā nelaime ir tā, ka tagad ir ļoti grūti atrast konkrētus cilvēkus, kas vainojami ekonomiskā «neizlēpamībā», lai gan, bez šaubām, vajadzētu mēģināt to darīt.

Esmu pārliecināts, ka Latvijas Tautu forumā mums jāapspriež šāds galvenais jautājums — kā izkļūt no krīzes. Šajā forumā taču būs pārstāvēti visi sabiedrības slāņi. Ceru, ka mums izdosies rast izeju no šī strupceļa.

Forumā būtu jārunā arī par to, ka administrēšana kā tāda mums neko nedod. Lūk, piemērs: tika izdota pavēle par 20, 30, 50 procentiem samazināt birokrātiskā aparāta virsotni. Diemžēl ar šīs pavēles izpildi nezina kāpēc neviens nestrādā. Mūsu atpalikušais uzņēmums dzīvoja cerībā, ka līdz ar pārvaldes aparāta samazināšanu «klusim bagātāki» ar disciplinē-

tiem un darbu mīlošiem darbiniekiem, diemžēl...

Rūpniecības pilsētā Līvānos šāda štatu samazināšana faktiski nenotiek. Divu likvidēto nodāju vietā rodas jauna. Tās nosaukums gan ir cits, bet darbinieki tie paši. Tā kombināta vietā rodas trešts un tā tālāk.

Bez tam administratīvā aparāta samazināšana ministriju līmenī nereti cietēju lomā nostāda pašus uzņēmumus. Paši par to pārliecinājāmies, gūdam rūgtu pieredzi: rezerves daļas ražojošās rūpnīcas no mazajiem uzņēmumiem pasūtījumus neplēņem — tas neesot izdevīgi. Acīmredzot uzņēmumiem pašiem jāizlemj uzturēt vai neuzturēt ministrijas. Tas ir jādara. Tomēr uzturēt vajadzētu tikai tos darbiniekus, kuri strādā uzņēmuma labā — koordinējot to darbu, sekojot tehniskajam progresam.

Protams, arī pie mums, uzņēmumos, kuri sirgst ar hronisku kaiti — darbspēka nepietiekamību, ir lieki cilvēki. Izeju saskatu rūpniecības kooperatīvu izveidošanā (iedzīvotājiem no tā nav jābaidās — rūpniecības kooperatīvam lielākā daļa savas produkcijas jāpārdod par valsts cenām). Lielākos uzņēmumos jāveido akcionāru biedrības, firmas utt. Bet kā to izdarīt, kādu ceļu izvēlēties — tas operatīvi jāizlemj zinātniekiem, ekonomistiem. Vienlīdz jāizraugās visoptimālākie modeļi, jāiepazīstina ar tiem masas, jāizveido beidzot menedžeru skola.

Kamēr mums vēl nav ko pārdo starptautiskajā tirgū, nav vērts pat leminēt par ekonomisko patstāvību PSRS sastāvā. Ja mēs mēģinātu saraut visas saites ar citām valstis republikām, tad nokļūtu uz izmiršanas robežas, jo kapitālistiskās valstis mūs par velti taču nebaros. Pie kā noved šo valstu palīdzība, uzskatāmi parāda kaut vai Polijā.

Tādēļ mums vajadzētu nevis padziļināt nesaskaņas starp republikā dzīvojošām tautām, cildinot tikai kādu vienu nāciju, nevis pirms laika strīdēties otršķirīgu lēmumu dēļ un pazemot cilvēkus, dēvējot viņus ar «migrantiem», bet gan sarīkot auglīgu diskusiju par to, kā labāk rīkoties, lai mēs kōnīgi varētu pabarot un apģērbt cilvēkus, kā iemācīt viņus būt par saimniekiem, kā izaudzināt īstus profesionālus, jo šodien grūti atrast pat kārtīgu atslēdznieku.

Par to, lūk, arī būtu jārunā Latvijas Tautu forumā.

V. KARJAKINS,

rajona patērētāju biedrību savienības maizēs kombināta direktors

Mazkomplekta skolas problēmas



Sis fotoattēls varētu būt uzņemts jebkurā no Krievijas, nemelnzemes apgabaliem. Tā ir pietiekami tipiska aina no lauku mazkomplekta pamatskolas dzīves. Mūsu «Uzīks» rīpo pa Brjanskas apgabala Vigoničas rajonu, kas atrodas trīsdesmit kilometru attālumā no apgabala centra. Pabijuši septiņās skolās, pārliecinājāmies, ka šķīdonītām pieklūt nav nemaz tik viegli. Ceļi te slikti. Nav autobusu satiksmes. Tā ir viena no pirmajām lauku skolas problēmām.

Ormenas skolā satikām pirmo klašu skolotāju, kura sarunājās ar mums asaru pilnām acīm.

— Vienā klasē, — viņa teica, — nav iespējams vienlaicīgi apmācīt uzreiz trīs dažāda vecuma grupas. Kamēr izskaidroju mācību vielu pirmklasniekiem, vecākie bērni ir izklaidīgi, nestrādā patstāvīgi. Stundā (45 minūtēs) uzmanību nākas sadalīt visām grupām vienādi, atvēlot katrai tikai nedaudz laika. Pie tam bērni manās grupās nav no vieglī audzināmajiem, viņi, kā mēdz teikt, mācībās ir atpalikuši.

Sodien skolās ar mazu audzēkņu skaitu ir daudz problēmu: skolotāji pastāvīgi ir izvēlēti no

pedagogu kolektīva, trūkst mācību līdzekļu un metodiskās palīdzības, skola ir finansiāli atkarīga. Visu nepieciešamo tai nākas lūgt no ciema padomes. Ja ciema padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs ir neizdarīgs, tad skolai kļūtas grūti: te malka nav laikus atvesta, te remonts nav paveikts. Risinājumu prasa arī lauku skolotāju dzīvokļu problēma. Problēmas rada arī skolēnu formas deficīts un bērnu ēdināšanas organizēšana.

Mēs pabijām tikai dažās skaitliski mazajās rajona skolās. Pavisam Brjanskas apgabalā tādu skolu šajā mācību gadā ir 468. No tām 88 pamatskolās klases ir tikai 1 līdz 4 skolēni.

Tomēr neviens nešaubās, ka šīs skolas, pat pastāvot tik mazam audzēkņu skaitam, ir nepieciešamas. Tādēļ jārisina arī mazo skolu problēmas. Te neiztikt bez PSRS Tautas izglītības valsts komitejas, vietējo Tautas deputātu padomju un saimniecību vadītāju aktīvas līdzdalības.

ATTEĻA: Makovjinas pamatskolas audzēkņi steidzas uz nodarbībām. TASS fotohronika

Kooperatīva jaunā profesija

Nav noslēpums, ka dārgā tehnika mācību klasēs bieži vien stāv dikā tehnisku kļūmju dēļ. Trūkst kvalificētu speciālistu, kas veiktu skolu skaitļotāju apkopi un remontu. Tāpēc 30 procenti lauku skolotāju informātikas un skaitļošanas tehnikas stundās spiesti demonstrēt kompjuterizācijas priekšrocības... ar pirkstu palīdzību.

Rīgas kooperatori devušies palīgā daudziem dažādo marku skaitļotājiem, kas raduši mājvietu lauku skolu klasēs.

Noslēdzot ar skolām līgu-

mus par skolu skaitļotāju apkopi, teica kooperatīva «Agrosviss» priekšsēdētājs V. Petrovs. — mēs netikai ieguvām papildpeļņu, bet arī palielinājām savu pārstāvību laukos.

Ienākumus kooperatori izlietojuši kooperatīva filiāļu atvēršanai. Česu, Dobeles, Bauskas, Valmieras un Jelgavas rajonos viņi iekārtojuši atbalsta punktus, kas nodarbojas ar sarežģītās elektroniskās tehnikas un skaitļotāju remontu un apkopi.

LATINFORM

IEDZIVOTĀJU ZINĀŠANAI

1988. gada 9. decembrī plkst. 16.00 Preiļu siera rūpnīcā notiks sapulce, kurā darba kolektīvam pārskatu sniegs rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja.

LTF Preiļu nodaļa informē

Pēdējā laikā daudzi rajona iedzīvotāji interesējas, kādā veidā varētu iestāties un darboties Latvijas Tautas frontē. Šajā sakarā informējam, ka visvienkāršākais variants ir — iestāties jau nodibinātā LTF atbalsta grupā, kas darbojas darba vai dzīves vietā. Ja šādas atbalsta grupas nav, tad nepieciešams meklēt domubiedrus un dibināt savu LTF atbalsta grupu. Minimālais cilvēku skaits, kas nepieciešams šādas grupas dibināšanai, ir trīs cilvēki.

Taču — pirms keraties pie savas grupas dibināšanas, lūdzam jūs uzmanīgi iepazīties ar LTF Statūtiem un Programmu, kas tika publicēti laikrakstos «Padomju Jaunatne» un «Čīņa». Tur jūs atradīsiet atbildes uz daudziem jautājumiem, kas rodas, dibinot savu atbalsta grupu.

Pēc iepazīšanās ar Programmu un Statūtiem lūdzam jūs zvanīt pa šādiem telefoniem: 23322 (A. Višņevskis), 22594 (E. Mukāns), 15284 (A. Puzo). Pa iepriekšminētajiem telefoniem jūs varēsiet saņemt praktisko informāciju, kā organizēt savu grupu un tās darbību.

Piebildīsim tikai to, ka katrs cilvēks, kas atbalsta LTF iniciatīvu, piedalās LTF organizētajos pasākumos, vēstūju un parakstu veidā atklāti izsaka savas domas, informē par darbību, kas vēsta pret demokrātiju un atklātību, faktiski jau ir Latvijas Tautas frontes loceklis, un tas, pēc mūsu domām, ir svarīgāk par formālu atrašanos Latvijas Tautas frontē.

LTF PREIĻU NODAĻA

Īstais skolotājs

Atmiņas

Valsts Rēzeknes skolotāju institūta direktors Nikodems Rancāns bija īsts skolotājs. Vienkāršs, sirsnīgs, līdz pēdējai iespējamībai izpalīdzīgs, vienmēr un uz ikkatra soļa laba padoma devīgs draugs.

Nikodems Rancāns bija institūta direktors, mēs — audzēkņi — viņam padotie. Latgales nabadzīgo zemnieku bērni. Mēs savu direktoru vienmēr redzējām rūpu pilnu par mūsu labklājību. Institūta mācīšanās arī turīgāku aprindu bērni, un ne tikai no Latgales vien. Nikodems Rancāns bija vienāds pret visiem, nešķiroja cilvēkus pēc tautības, ne ticības, ne mantas stāvokļa. Vajadzēja tikai labi mācīties, un trūcīgais Latgales bērns varēja institūtu beigt bez lāta kabatā. Skolas nauda tika atlaista, maksāta, skolu beidzot atmaksājama, stipendija un dzīvošana internātā arī bez maksas.

Jāsaka gan, ka bija triju šķiru internāti. Mēs, skolēni, tos sadalījām šādi: 1. — aristokrātu, 2. — vidusskiras un 3. —

proletāriešu. Apsīdāmas un apgaismotas telpas trešās šķiras internātā bija bez maksas. Visi internāta apkopšanas darbi, kā arī ēst vārīšana bija jāveic pašiem. Uzturu saņēmām no vecākiem, braucot pēc tā pa dzelzceļu ar pusceļas biļetēm. Tiem, kuri dzīvoja pirmās un otrās šķiras internātos, bija jāmaksā. Cik jāmaksā un kādi noteikumi tur bija, nezina, jo es dzīvoju trešās šķiras internātā.

Kad beidzam skolu, direktors prasīja: «Vai jums ir nauda, ar ko iekārtoties darba vietā un izdzīvot līdz pirmajam algam?». Ja kuram nebija naudas, direktors to iedeva. Iedeva pat tad, ja tai brīdī viņam savas naudas nebija. Aizņēmās no kolēģiem un iedeva lūdzējam.

Nikodems Rancāns visā savā dzīvē darba algu vienmēr ir dalījis gan labdarīgiem mērķiem, gan trūcīgajiem skolēniem. Skolotāja Anna Cibulška stāstīja, ka viņas skolas izdevumus arī ir sedzis N. Rancāns. Pēc N. Rancāna nāves 1933. gadā Rēzeknē

gāja runas, ka viņam pat jauna krekla nav bijis, ko apvilkt, jo viņa nauda vienmēr tika ziedota tautas labdarīgiem mērķiem.

Nikodems Rancāns bija dzīva Kristus mācība, dzīva mīlestības vārdu saskaņa ar darbiem. Kas tas patiesi ir bijis tā, liecināja tūkstošiem lielā pavadītāju rindā uz Rēzeknes Miera kapsētu. Pavadītāju vidū bija visu Latvijā dzīvojošo tautību pārstāvji. Kas N. Rancāns patiesi ir bijis īsts tautas draugs un audzinātājs, par to liecināja pieminētā stunda pie N. Rancāna kapa Rēzeknes Miera kapos 50 gadus pēc viņa nāves. Pie kapa bija pulcējušies daudzie N. Rancāna cīnītāji, lai pateicībā noliektu galvu un atcerētos viņa cilvēkiem vēltoto dzīvi.

N. Rancāns ir aizgājis no mums, bet miris viņš nav un mūžam nemirs. Mūžam mūsos skanēs viņa darbā saucēja vārds. No darba saknēm dzimušais vārds mūžam nezudīs. Lai mūžīga pateicība Tev, Tu mūsu mīļais, labais, vienmēr vienkāršais mīlestības vārds, laba padoma devējs, tautas draugs un īstais skolotājs.

G. STAFECKA—UPENIECE,

N. Rancāna bijusī audzēkne 1925. — 1930. gados.

Studija „Dubna“ jaunās telpās



Ar «Dairādes» Līvānu iecirkņa folkloras ansambļa skandēto «Svecinotam, mīļam», ar pašizceptu maizi rokās savās jaunajās telpās ieņaca Līvānu kultūras nama tautas lietišķās mākslas studija «Dubna», kas pašlaik apvieno 38 daļamatniekus no Līvāniem un to apkārtnes, pat no Jēkabpils.

1974. gadā vēl vecajā pilsētas kultūras namā aušanas entuziastus savācā toreizējā kultūras nama mākslinieciskās daļas vadītāja Lauma Balode, ridzniecē — mūsu novadniece Monika Mančinska un rokdarbniece Tekla Daukste. Pirmo pulciņa dalībnieču vidū bija R. Ziemele, M. Birzāka, A. Milta, A. Stikāne un citas. Pulciņš, ko vadīja M. Mančinska, izauga gan skaitliskā, gan arī darbu kvalitātes ziņā. Un tā 1978. gadā tapa pirmā tautas lietišķās mākslas studija Latgalē.

Mainījās studijas vadītāji: M. Mančinska vieta nāca viņas meita Renāte — Rīgas lietišķās mākslas vidusskolas absolvente, tad — Lilita Peiseniece. Pašlaik studiju vada Rēzeknes lietišķo mākslas vidusskolu beigusi Inese Vilcāne.

Studijas dalībnieces ar saviem darbiem pabijušas izstādēs pilsētā, rajonā, republikā, vairākkārt Rīgā un pat Maskavā. Ar pamatotu lepnumu viņas rāda ārzemju izstādēs eksponētās segas.

Augusi darba meistarība, dalībnieku skaits. Pašlaik studijā bez audējām darbojas arī adītājas, pinēji, keramiķes un pat viens dzintara apstrādātājs — jēkabpilietis I. Arīņš. 17 studijas dalībnieki ir ieguvuši tautas daļamata meistara nosaukumu, 3 par to vēl cīnās.

Un līdz ar to pamatoti izvirzījās prasība pēc jaunām telpām.

Jaunajās telpās — piebūvē, ko cēlusi Līvānu kūdras fabrika, audējās var strādāt uzreiz pie 7 stellēm, ir vieta dzijas krāsošanai, izstādēm un atpūtai.

Jācer, ka jaunajās telpās darbi veiksies labāk, un ne mazums prieka studijas dalībnieki spēs dot visiem, kas apmeklēs līvāniešu organizētās izstādes. To dubniešiem tad arī vēleja apsveicēji.

M. LIVDANE,

rajona izpildkomitejas kultūras nodaļas vadītāja

ATTEĻOS:
sveic kaimiņi no «Dairādes» iecirkņa;

studijas vecākās dalībnieces (no kreisās) Anna Milta, Tekla Daukste, Marta Birzāka un Monika Mančinska.



JAUNAGLONAS 58. PTV

uzņem «E» kategorijas autovadītājus kvalifikācijas celšanas kurssos, neatraujot tos no darba ražošanā. Apmācību ilgums — 3 mēneši. Kursus apmaksās organizācijas par saviem līdzekļiem. Maksa par piedalīšanos kursos vienam cilvēkam ir 52 rubļi. Nodarbību sākums 1988. gada 10. decembrī plkst. 9.00. Norēķinu rēķins Nr. 6112038 Agrobanks Preiļu nodaļā. Iestājam nepieciešami šādi dokumenti:

- 1) organizācijas izdota vēstule, kas garantē maksu par kursiem;
 - 2) autovadītāja personiskā lieta;
 - 3) izziņa no darba vietas.
- Uzziņas pa tālruni 65743.

Saņem, baltā zemes māte,
Vienu sirnu māmuli.
Sasedz viņu silti, silti
Savām smilšu velēnām.
(T. dz.)

Izsakām dziļu līdzjūtību Zentai Znotīnai sakarā ar MĀTES nāvi.

Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas kolektīvs

Izsakām dziļu līdzjūtību Pēterim Bidzānam sakarā ar SĪVAS nāvi.

Preiļu patērētāju biedrību savienības administrācija un arodkomiteja

Sports: informācija

Turpinās sporta spēles

Rajona sporta spēļu sacensībās galdā tenisā par uzvarētājiem kļuva Līvānu eksperimentālās koksnes konstrukciju rūpnīcas (I grupa), rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienības (II grupa) un Leņina kolhoza (III grupa) galdā tenisisti.

Dambretes sacensībās 1. vietā Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta (I grupa), rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienības (II grupa) un padomju saimniecības «Rudzāti» fizikultūras kolektīvi.

Sacensībās piedalījās trīspads-

mit fizikultūras kolektīvu komandas. Pēc sporta spēļu nolikuma par to organizēšanu un vietas sakārtošanu atbild attiecīgi fizikultūras kolektīvs. Soreiz atbildīgie — Līvānu eksperimentālās koksnes konstrukciju rūpnīca (metodiķis A. Matusevičs), Līvānu stikla fabrika (metodiķis V. Poļakovs), dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienība (fizikolektīva priekšsēdētājs D. Novikovs) — sacensībām bija sagatavojušies ļoti nopietni.

V. CAKULE,

BAFSB «Daugava» instruktore

Novusistu starts

Sākušās Latvijas PSR meistarācīkstēs novusā trešajā līgā. Kokneses kultūras namā Līvānu stikla fabrikas komanda (A. Vilcāns, B. Vilcāns, J. Kozlovskis, V. Podrobovs un A. Hudabčēnoks) sacentās ar Stučkas rajona 22. ceļu remontu un būvniecības pārvaldes komandu (A. Oškālna kolhoza un Daugavpils 2. ATU novusistēm). Līvānieši

zaudēja Oškālna kolhoza un Daugavpils 2. ATU komandai, bet uzvarēja Stučkas 22. ceļu remontu un būvniecības pārvaldes pārstāvjus.

Turpmākā līvāniešu līdzdalība meistarācīkstēs noskaidrosies tad, kad kļūs zināmi pārējo komandu rezultāti.

S. BOČANS

Plaviņu kausa izcīņa

Plaviņu kausa izcīņas šaha atspēles kārtējā turnīrā piedalījās 28 dažādu sporta klašu šahisti. Spēles notika pēc riņķa sistēmas.

Savu meistarību atkal apliecināja plaviņietis U. Melderis, kurš ar 24 punktiem no 27 iespējamajiem izcīnīja pirmo vietu.

Veiksmīgi spēlēja līvānietis V. Gercāns. Viņš savāca 21 punktu un ierindojās trešajā vietā. Jānim Rudzātam (18 punkti)

— astotā vietā un Vladimiram Oļeksejenko (15 punkti) — četrpadsmitā vietā.

Otro sporta klašu grupā atzīstami cīnījās O. Suetovs.

Pēc četru turnīru rezultātiem līderpozīcijās (ar 85 punktiem) nostiprinājās U. Melderis. V. Gercāns — 8. vietā (65,5 punkti), Oļegs Suetovs (27,5 punkti) atrodas ceturtajā vietā.

S. BOČANS,

sacensību tiesnesis

Starprajonu kauss šahā

Jau otro gadu pēc kārtas Jēkabpils šaha klubā risinājās starprajonu kausa izcīņa šahā. Sogad turnīrā piedalījās astoņas komandas no sešiem rajoniem.

Tāpat kā pirms gada, par uzvarētājiem kļuva Madonas rajona izlase (18,5 punkti). Otrajā vietā (17,5 punkti) — Gulbenes rajona komanda.

Preiļu rajonu turnīrā pārstāvēja Līvānu eksperimentālās

koksnes konstrukciju rūpnīcas šahisti, kuri savāca 17 punktus un ierindojās trešajā vietā. Vislabāk spēlēja L. Filipovs (5 punkti) un V. Skrimble (6 punkti), kuri attiecīgi pie pirmā un ceturta gaidīja izcīnīja pirmās vietas. Spēlēja arī V. Gercāns, V. Oļeksejenko un J. Rudzāts.

V. GERCĀNS

Redaktora v. L. ZENKEVICA

DAUGAVPILS MUZIKĀLI DRAMATISKAIS TEĀTRIS

izsludina konkursu uz vakanto teātra direktora vietnieka (administratīvajā darbā) vietu. Maksimālā alga 195 rubļi.

Tiek aicināti darbinieki, kas pārvalda latviešu un krievu valodas. Izglītība augstākā, vēlams tehniskā. Pieteikties līdz 25. decembrim.

Adrese: 228400, Daugavpils, Gogoļa ielā 23 a. Uzziņas pa tālruni 26700 vai 26321.

BARKAVAS 67. PTV

aicina uz atvērto durvju dienu 9. decembrī plkst. 14.00.

Tiks sniegta plaša informācija par izmaiņām mācībās trīsgadīgos un īslaicīgos kursos.

Skolas adrese: Madonas rajona Barkavā, Dzirnayu ielā 1. Tālrunis 36501.

...tik māte prot pa rūpju taku aiziet klusējot.

(G. Selga)

Skumstam līdz Valdim Spūlim, no MĀMULAS uz mūžu atvadoties.

5. c klases audzinātāja un klases biedri

Skumju brīdī esam kopā ar Eleonoru Zeizi, MĀMULU smiltājā guldot.

Preiļu krājbankas nodaļas kolektīvs

Atver acis, tēt, un savos bērnos raugies,
Cik daudz sāpju viņu krūtīs mīt.
Viņu lūpas saka klusu paldies,
Viņu sirds girb tavu sirdi
sasildīt.
(A. Veļāns)

Dalām sāpju smagumu ar Zinaidu Znotīnu, no TEVA uz mūžu atvadoties.

Kolhoza «Nākotne» kantora darbinieki

„LENINA KAROGS“

Laikraksts iznāk otrdienas, ceturtdienas un sestdienas latviešu un krievu valodā.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.
TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 21996, atbildīgais sekretārs — 22154, agrorūpnieciskā kompleksa, jaunatnes dzīves un sporta nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iespiests Latvijas PSR izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpils, Valkas ielā 1. 1. nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.

Metiens 14 205 eks., (latv. val. 10 082 eks., krievu val. 4 123 eks.). Indekss 68169. Pas. 1721.